

Tyske medaljer tildelt indfødte soldater i Afrika, 1888-1918

Indledning

I oprindelige tyske kilder om askarier nævnes ordet trofasthed næsten pr. automatik sammen med ordet askari. Nutidige kilder anlægger ofte et næsten modsat synspunkt, og fokuserer på europæernes undertrykkelse af de indfødte.

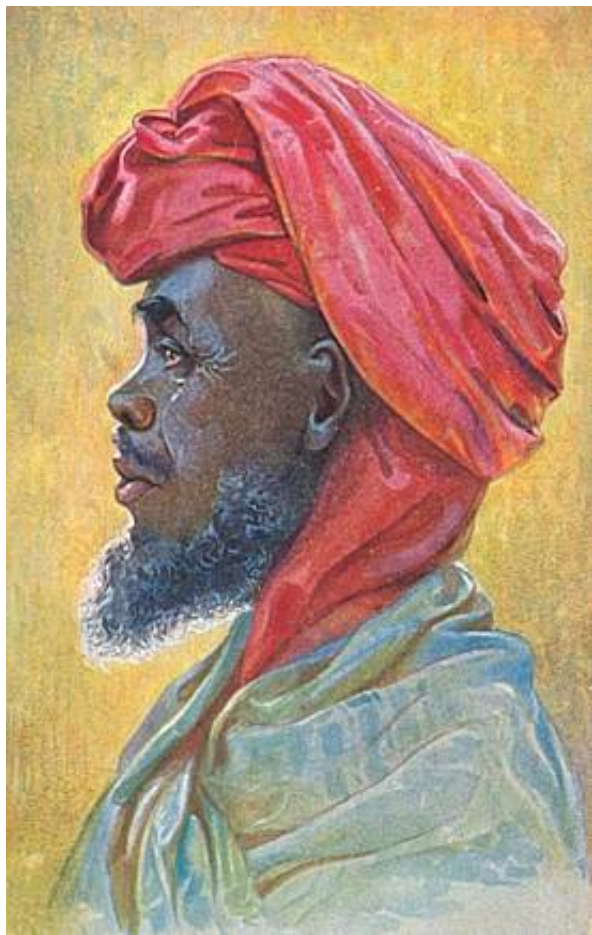
Askaritreue in Deutsch-Ostafrika, tegnet af Fritz Grottemeyer, 1918.
Fra et nogenlunde samtidigt tysk postkort.

Trofasthed eller ej, så er det et faktum, at adskillige blev tildelt tapperhedsmedaljer for deres indsats i tysk tjeneste, ligesom en betragtelig del af askarierne i princippet var professionelle soldater, hvervet i forskellige egne af Afrika, herunder Sudan hvorfra mange af de første østafrikanske askarier stammede.

Denne artikel omtaler de forskellige udmærkelser, som blev givet til de tyske askarier.

Militärehrenzeichen 2. Klasse

Den første tyske askari, som modtog en udmærkelse var sergent (*Schausch*) Chomba Wadi Hamit, der blev tildelt Militärehrenzeichen 2. Klasse for sin indsats 26. marts 1889 under den såkaldte Araberopstand i Tysk Østafrika (fra august 1888 til maj 1890).

Araber aus Ostafrika.

Fra tysk postkort udgivet i 1920'erne.

Sergent Hamit fungerede som patruljefører under kampene ved havnebyen Bagamoyo [1](#) (den oprindelige hovedstad i Tysk Østafrika; ligger ud for Zanzibar), og hans patrulje jagede en overlegen fjendtlig styrke væk; sergent Hamit tog personligt tre fanger.

Kontreadmiral Carl Deinhard.

Fra Kilde 2.

Efter indstilling fra den kejserlige marine, der havde ansvaret for felttoget, godkendte Kejser Wilhelm II, at sergent Hamit blev tildelt Tapperhedsmedaljen af 2. Klasse, der normalt ellers var forbeholdt tyske underofficerer og menige.

Sergent Hamid fik overrakt sin medalje af kontreadmiral Carl Deinhard ved en parade for den samlede troppestyrke

*Ein Soldat der Schutztruppe
als Posten an einer Revolverkanone.*

Uddrag af en illustration

Marine und Schutztruppen in den Tropen
set til salg på eBay.

Tegningen her forestiller nok ikke sergent Chomba Wasi Hamit, men ligner meget, inklusive maskinkanonen i baggrunden, et fotografi af ham, der er vist i Kilde 1. På fotografiet bærer sergenten dog sin medalje.

Sergent Chomba Wasi Hamit var en del af de såkaldte *Wissmann Truppen*, forgængerne for Beskyttelsestropperne i Tysk Østafrika [2](#)).

Wissmann tropperne bestod ved opstandens begyndelse af:

- 600 askarier, hvervet i Sudan (6 kompagnier)
- 30 sudanesiske artillerister
- 100 zuluer (1 kompagni), hvervet i Portugisisk Østafrika
- 80 askarier, hvervet lokalt
- 40 søfolk, hvervet i Sudan.

Oplysningerne er hentet fra artiklen Arab Uprising in German East Africa 1888-90 af Holger Doebold (Kilde 3); en absolut spændende beskrivelse af hændelserne under Araberopstanden.

Kronenordenmedaille

Kronenordenmedaille.

Fra Kilde 4.

Sergent Hamit blev dog den eneste indfødte soldat, der blev tildelt Militärehrenzeichen 2. Klasse. Efterfølgende blev der sendt 30 eksemplarer af den pr. 1. december 1888 indførte preussiske *Kronenordenmedaille* til Østafrika.

Medaljen var oprindeligt beregnet til underordnede tyske, f.eks. ikke-preussiske kammertjenere og lakajer, samt tilsvarende udenlandske tjenestemænd, men et antal blev således tildelt askarier i Tysk Østafrika. Fra 1893 kunne medaljen også tildeles til civile indfødte i de tyske kolonier.

Medaljen blev båret i et kornblomstblåt ordensbånd. Bagsiden bærer teksten WR.

Jeg er ikke klar over, hvor stor medaljen rent faktisk er, men guvernøren i Tysk Østafrika, Hermann von Wissmann, udbad sig efterfølgende medaljer af en betydeligt større størrelse. En del af de askarier, der var hvervet i Sudan, var tildelt forskellige engelske (og ægyptiske) udmærkelser, som de havde modtaget for deres indsats i ægyptisk og senere engelsk tjeneste, og disse veteraner var ikke imponerede over de små tyske medaljer.

*Deutsche Krieger-Verdienstmedaille,
2. Klasse, Silber.*

Fra Galerie d'Histoire, André Huesken.

*Principskitse
af eget design,
efter Kilde 1.*

Deutsche Krieger-Verdienstmedaille

Medaljen blev indstiftet af Reichmarineamt i 1892, med henblik på anerkendelse af indfødte soldaters indsats i Tysk Østafrika. Medaljen blev båret med et sort-hvidt ordensbånd. Bestemmelserne vedrørende medaljen gjorde udtrykkeligt opmærksom på, at medaljen ikke var en del af det preussiske ordenssystem.

Pr. 25. marts 1893 bestemtes det i en kejserlig forordning, at medaljen nu kunne tildeles såvel soldater som politisoldater i alle tyske kolonier, men jf. Kilde 1 blev den så vidt vides kun uddelt i de afrikanske kolonier.

Klasse	Grad	Tekst på forside	Tekst på bagside	Diameter	Tildelt
1. Klasse	Sølv	Kriegerverdienst	Guilelmus II Imperator 3)	>25 mm	Indfødte officerer
2. Klasse	Sølv	Kriegerverdienst	WR	25 mm	Indfødte underofficerer og menige

Pr. 2. oktober 1895 blev der indført en 1. og en 2. klasse i guld, således at soldater, som tidligere var tildelt sølvmedaljen, kunne anerkendes for yderligere indsats. Medaljen fandtes herefter i fire udgaver:

Klasse	Grad	Tekst på forside	Tekst på bagside	Diameter	Tildelt
1. Klasse	Guld	Kriegerverdienst	Guilelmus II Imperator	>25 mm	Indfødte officerer
1. Klasse	Sølv	Kriegerverdienst	Guilelmus II Imperator	>25 mm	
2. Klasse	Guld	Kriegerverdienst	WR	25 mm	Indfødte underofficerer og menige
2. Klasse	Sølv	Kriegerverdienst	WR	25 mm	

Medaljerne af 1. klasse bar ud over teksten også kejserens portræt [4](#)).

Kejserens bemyndigede i april 1918 tildeling af Antal

Krieger-Verdienstmedaille 1. Klasse, guld	25
Krieger-Verdienstmedaille 1. Klasse, sølv	100
Krieger-Verdienstmedaille 2. Klasse, guld	300
Krieger-Verdienstmedaille 2. Klasse, sølv	2.000
Fra 1888 til 1918 blev der i alt tildelt	Antal
	3
Krieger-Verdienstmedaille 1. Klasse, guld	
	18
Krieger-Verdienstmedaille 1. Klasse, sølv	
	116
Krieger-Verdienstmedaille 2. Klasse, guld	
	1.354
Krieger-Verdienstmedaille 2. Klasse, sølv	

Kilde 1 oplyser, at Kejser Wilhelm II så sent som i april 1918 gav chefen for de tyske styrker i Østafrika, generalmajor Paul von Lettow-Vorbeck, bemyndigelse til at tildele 2.225 tappehedsmedaljer.

I hvilken udstrækning denne pulje blev benyttet foreligger dog ikke oplyst, men Kilde 1 oplyser videre, at der i alt blev tildelt 1.491 eksemplarer af Krieger-Verdienstmedaillen fra 1888 til 1918.

Afslutning

Den måske højest dekorerede indfødte soldat var den sudanesiske officer (*Effendi*), Gaber Mohamed, der nævnes i Kilde 1. Gaber Mohamed var tildelt følgende medaljer:

En ægyptisk medalje 5)	For udmærkelse under kampene ved Suakin i 1884
Krieger-Verdienstmedaille 2. Klasse, sølv	For udmærkelse under kampene nær Bagamoyo den 8. maj 1889
Krieger-Verdienstmedaille 1. Klasse, sølv	For udmærkelse under nedkæmpelsen af Hehe oprøret i 1894 6)
Krieger-Verdienstmedaille 1. Klasse, guld	Indstillet til medaljen i 1897, men baggrunden er ikke oplyst

Kilder

1. *Askari und Fitafita - Farbige Söldner in den deutschen Kolonien* af Thomas Morlang, Ch. Links Verlag, Berlin 2008, ISBN 3-86153-476-1, pp 38-41.
2. *Deutsch Ostafrika 1888/89* af M. Bodeux (Kaiserlich Deutsche Orden & Ehrenzeichen, Andreas M. Schulze Ising).
3. *Arab Uprising in German East Africa 1888-90* af Holger Doebold (The Heliograph).
4. *Die Medaille des Königlichen Kronenordens - Die Kronenordenmedaille (verliehen von 1888-1918)* af Uwe Brückner (Kaiserlich Deutsche Orden & Ehrenzeichen, Andreas M. Schulze Ising). *Kriegerverdienstmedaille, Meyers Großes Konversations-Lexikon, Band 11. Leipzig 1907, S. 660 (Zeno.org).*
6. *Kriegerverdienstmedaille, Deutsches Kolonial-Lexikon (1920), Band II, S. 379 (Universitätsbibliothek Frankfurt a. M).*
7. *Krieger-Verdienstmedaille; diverse indlæg i debatforummet Gentlemen's Military Interest Club.*

Per Finsted

Indfødt officer (Effendi) fra Tysk Østafrika.

Efterskrift

Efter at have skrevet det foregående, fandt jeg dette fotografi i databasen Koloniales Bildarchiv (Universität Frankfurt a.M.).

Fotografiet viser en indfødt officer - *Effendi* - i Tysk Østafrika. Fotografiet er desværre ikke dateret, og der foreligger ikke yderligere oplysninger om motivet.

Specielt interessant er effendiens to medaljer, der anes over hans venstre brystlomme.

I et forstørret udsnit kan man se, at der er tale om en større og en mindre medalje, båret i sort-hvide ordensbånd, men det er ikke muligt at tyde om medaljerne er af guld eller sølv.

Som minimum må der således være tale om Deutsche Krieger-Verdienstmedaille af 1. og 2. Klasse, sølv.

Jeg blev opmærksom på fotografiets eksistens via et indlæg i debatforummet Axis History Forum.

Heri omtales bl.a., at der i 1914 kun var to indfødte officerer i Tysk Østafrika. Yderligere omtales et par indfødte officerer, der blev udnævnt under krigen.

- Effendi Said Hassan, 4. Schützenkompanie, der faldt under kampene ved Mahiwa, 17.-19. oktober 1917 [7](#)).
- Effendi Juma Mursal, Abteilung Göring [8](#)), der blev forfremmet efter en dygtig indsats som patruljefører ved Kidunda Højdedraget, 8. juni 1916 [9](#)). I November 1917 kom han, alvorligt medtaget af en leversygdom, i engelsk fangenskab.
- Effendi Mitambo, 11. Feldkompanie, der ved krigens udbrud havde rang af *Sol* (= Feldwebel/seniorsergent); yderligere oplysninger foreligger ikke.

Effendi Said Hassan omtales i bogen *Unter drei Gouverneuren* skrevet af Oberleutnant Wilhelm Methner [10](#)), der var chef for 4. Schützenkompanie under kampene ved Mahiwa.

"Ingen af vores tab på den tid påvirkede mig mere end Effendi Hassans død; han var en af de få indfødte underofficerer, som chefen (Lettow-Vorbeck) havde forfremmet for deres store pligtroskab og tapperhed. I mange år havde denne fåmælte mand været rygraden i mit kompagni, og som person var han loyal til det yderste og opretholdt en streng disciplin. Jeg kunne derfor stole på ham i enhver situation, selv de alvorligste og mest vanskelige. Jeg har sørget over mange faldne kammerater, men i dag skammer jeg mig ikke over at sige, at jeg virkelig græd over Effendi Hassans død, da jeg sad alene i min græshytte på felthospitalet."

/Per Finsted

Noter:

- 1) Se Bagamoyo (Wikipedia).
- 2) Se Tyske kolonitropper i Østafrika - Uniformer og organisation, 1914.
- 3) Det er mit gæt, at bagsiden bar teksten *Guilelmus II Imperator*, analogt med udgaven fra 1895.
- 4) "*Die erste Klasse, für Offiziere, trägt auf der Rückseite das Brustbild des Kaisers mit Stahlhelm*". Fra

Kilde 5.

5) Medaljens navn er ikke oplyst, men i teorien kunne der være tale om den engelske Egypt Medal, med båndet Suakin 1884, der blev givet for kampene fra 19. februar til 26. marts 1884. Se f.eks. Campaign Medals (The Melik Society).

6) Se Chief Mkwawa (Wikipedia), der var leder af Hehe stammen (også kendt som Wahehe eller Uhehe) fra 1879 til sin død i 1898.

7) 25th (Frontiersmen) Battalion, Royal Fusiliers, og 2nd King's African Rifles deltog i disse kampe. Se Battle Honours of the 25th "Frontiersmen" Battalion, RF 1914-18 (Legion of Frontiersmen).

8) Karl Göring var adjudant og havde rang af premierløjtnant i august 1914; under kampene ved Tanga i november 1914 var han chef for 4. Schützenkompanie; siden fungerede han som afdelingschef.

9) Kikunda Højdedragets placering kan ikke umiddelbart fastslås, men det antages at ligge i nærheden af byen Mkalamo, om hviken der blev kæmpet i dagene 8.-10. juni 1916.

10) *Unter drei Gouverneuren - 16 Jahre Dienst in deutschen Tropen* af by Wilhelm Methner, W.G. Korn, Breslau 1938.